

GEMEENTE
WIJCHEN

--- **AMBITIENOTITIE** ---
VERBREED GRP WIJCHEN 2011-2015

4 augustus 2010

c01032.100080

Inhoud

1 Inleiding	3
1.1 Achtergrond	3
1.2 Aanleiding	3
2 Wettelijk kader (in 't kort)	4
2.1 Algemeen	4
2.2 Waterwet	4
2.3 Wet milieubeheer	8
2.4 Wet algemene bepalingen omgevingsrecht	9
2.5 Wet informatie-uitwisseling ondergrondse netten	10
3 Ambitieniveaus	11
3.1 Algemeen	11
3.2 Accenten zorgplichten	11
3.3 Ambitieniveaus	12
Bijlage 1 Karakter van ambitieniveaus Wijchen	15

HOOFD-

1 Inleiding

1.1

ACHTERGROND

Riolering en de drinkwatervoorziening hebben sinds de 19^e eeuw voor de volksgezondheid meer betekend dan de hele medische wetenschap daarna. Dit besef is nog niet overal aanwezig. Pas als het mis dreigt te gaan en er bijvoorbeeld stank- of wateroverlast optreedt, krijgt riolering aandacht. Verder gaat de inzameling en het transport van afvalwater vaak ongemerkt aan de burger voorbij. Toch zijn er dagelijks velen in de weer met het beheer van deze kostbare infrastructuur; het goed laten functioneren van de riolering gaat niet vanzelf. Met het nieuwe verbrede GRP laat gemeente Wijchen zien dat hierbij wordt vooruitgekeken, waarbij met respect voor het verleden verder wordt gebouwd aan een robuust en flexibel systeem. Gemeente Wijchen neemt de verantwoordelijkheid om te voorkomen dat door klimaatverandering, stedelijke verdichting en schaarste nieuwe problemen ontstaan in de (nabije) toekomst.

1.2

AANLEIDING

Het bestaande *gemeentelijk rioleringsplan Wijchen 2006-2010* (hierna: GRP) loopt weldra af en moet worden geactualiseerd. Dit is geen vrijblijvende aangelegenheid, het opstellen van een GRP is namelijk een wettelijke verplichting. In artikel 4.22 van de *Wet milieubeheer (Wm)* is geregeld dat de gemeenteraad verplicht is een GRP vast te stellen voor een periode die door de raad wordt bepaald. Naast deze bestaande wettelijke verplichting vanuit de *Wet milieubeheer* is er ook een verplichting vanuit de *Waterwet (Ww)*. Volgens deze wet dient elke gemeente uiterlijk in 2012 een nieuw *verbreed GRP* te hebben opgesteld. De verbreding bestaat uit de opname van de zorgplichten hemelwater en grondwater. In 2010 is de gemeente overgegaan naar een rioolheffing (in plaats van een rioolrecht) volgens de richtlijnen van de commissie *Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV)*. Al met al een aantal gegronde redenen dus voor het actualiseren en het opstellen van een nieuw verbreed GRP.

HOOFD-

2 Wettelijk kader (in 't

kort)

2.1

ALGEMEEN

Voorafgaande aan de totstandkoming van het verbreed GRP en in het begin van de planperiode zijn, respectievelijk worden, een aantal wettelijke aanpassingen en aanvullingen van kracht die van belang zijn voor het gemeentelijke rioleringsbeheer. In de volgende paragrafen wordt ingegaan op de volgende wetgeving:

- Waterwet.
- Wet milieubeheer.
- Wet algemene bepalingen omgevingsrecht.
- Wet informatie-uitwisseling ondergrondse netwerken.

2.2

WATERWET

De *Waterwet* – vanaf 22 december 2009 van kracht – integreert negen bestaande wetten, waaronder de *Wet verontreiniging oppervlaktewater* (Wvo), tot één integrale wet. Ook bij deze wet worden de bestaande vergunningen gebundeld tot één nieuwe vergunning: de watervergunning. Ook de Wvo-lozingsvergunning voor het lozen van afvalstoffen op oppervlaktewater wordt vervangen door algemene regels in het *Besluit lozen buiten inrichtingen* (in voorbereiding). Op grond van dit besluit moet de gemeente in het GRP een overzicht opnemen, waarop alle overstortvoorzieningen en nooduitlaten voorkomen. In de praktijk komt het erop neer dat het waterschap de gemeente aanspreekt op de gevolgen van lozingen uit het stedelijk afvalwatersysteem op oppervlaktewater en op de AWZI.

Per 1 januari 2008 is de *Wet verankering en bekostiging van gemeentelijke watertaken* van kracht en per 22 december 2009 geïntegreerd in de *Waterwet*. De gemeentelijke taken zijn daarmee uitgebreid van één naar drie zorgplichten, te weten:

1. De zorgplicht voor het stedelijk afvalwater (bestaand).
2. De zorgplicht voor het hemelwater (nieuw).
3. De zorgplicht voor het grondwater (nieuw).

De nieuwe zorgplichten stellen de gemeente in staat om specifieke aandacht aan deze taken te geven om op die manier optimaal tegemoet te kunnen komen aan de doelstelling van nationaal en Europees waterbeleid. Gedoeld wordt op de klimaatvoorbereiding (*Waterbeheer 21ste eeuw*) en het bereiken van een goede en gezonde kwaliteit (*Kaderrichtlijn Water*) van het oppervlaktewater

Daarnaast biedt de zorgplicht voor grondwater de mogelijkheid om mogelijke structurele grondwaterproblematiek op adequate wijze te kunnen aanpakken.

De wet biedt ook de mogelijkheid om de kosten, die gepaard gaan met de extra maatregelen die voortkomen uit de nieuwe zorgplichten, te dekken. Vanwege het algemene belang dat met deze maatregelen is gediend wordt het retributieve rioolrecht (individueel profijtbeginsel) vervangen door een verbrede rioolheffing (algemene belasting).

De wet verplicht gemeenten om binnen vijf jaar na de inwerkingtreding (dus uiterlijk per 1 januari 2013) over een verbreed GRP te beschikken. De verbrede rioolheffing is in Wijchen al op 1 januari 2010 ingevoerd.

Zorgplicht stedelijk afvalwater

De zorgplicht voor het stedelijk afvalwater is niet wezenlijk gewijzigd. De zorgplicht afvalwater conform de nieuwe wetgeving houdt een zorgplicht in voor inzameling en transport van stedelijk afvalwater bestaande uit huishoudelijk afvalwater, bedrijfsafvalwater en al het andere water wat daarmee eventueel gemengd wordt. Dat betekent dat hemelwater, vermengd met afvalwater, nog steeds onder deze zorgplicht valt. Alleen voor onvermengd hemelwater geldt de nieuwe zorgplicht.

Ten aanzien van het buitengebied kunnen gemeenten nu ook formeel kiezen voor de verbrede zorgplicht. Dit betekent dat de gemeente voor alle panden in het buitengebied de zorgplicht voor de afvalwatervoorziening op zich kan nemen.

Zorgplicht hemelwater

De nieuwe wetgeving geeft de gemeente een zorgplicht voor doelmatige inzameling en verwerking van hemelwater, waarvan perceelseigenaren zich redelijkerwijs niet zelf kunnen ontdoen. De gemeente moet beoordelen wat zij in dit verband *redelijkerwijs* van de perceelseigenaar mag vragen. Daarbij moet rekening worden gehouden met de gewenste voorkeursvolgorde (volgens *Wet Milieubeheer*) voor de omgang met hemelwater. Als de gemeente oordeelt dat de perceelseigenaar onder de gegeven omstandigheden niet in staat is om zich van het hemelwater te ontdoen, moet de gemeente voorzieningen treffen om dit water in te zamelen en af te voeren.

In het verbrede GRP moet de gemeente haar hemelwaterbeleid duidelijk uiteenzetten. De voorgenomen plannen moeten worden gespecificeerd naar plaats, tijd en aanpak, zodat de burger hier kennis van kan nemen. Per gebiedsgerichte verordening kan de gemeente in een volgende fase de perceelseigenaren in een bepaald gebied benaderen. De verordening bevat onder meer regels en termijnen waaraan de eigenaren zich moeten houden. In individuele gevallen kan de gemeente nog gebruik maken van een zogenaamd maatwerkvoorschrift om de medewerking af te dwingen. Bij het opstellen van hemelwaterbeleid zal hier een duidelijke invulling aan moeten worden gegeven.

Artikel 3.5 (Waterwet)

1. De gemeenteraad en het college van burgemeester en wethouders dragen zorg voor een doelmatige inzameling van het afvloeiend hemelwater, voor zover van degene die zich daarvan ontdoet, voornemens is zich te ontdoen of zich moet ontdoen, redelijkerwijs niet kan worden gevergd het afvloeiend hemelwater op of in de bodem of in het oppervlaktewater te brengen.
2. De gemeenteraad en het college van burgemeester en wethouders dragen tevens zorg voor een doelmatige verwerking van het ingezamelde hemelwater. Onder het verwerken van hemelwater kunnen in ieder geval de volgende maatregelen worden begrepen: de berging, het transport, de nuttige toepassing, het, al dan niet na zuivering, terugbrengen op of in de bodem of in het oppervlaktewater van ingezameld hemelwater, en het afvoeren naar een zuiveringstechnisch werk.

Zorgplicht grondwater

De gemeente krijgt de zorgplicht voor het in het openbare gemeentelijke gebied treffen van maatregelen om structurele nadelige gevolgen van de grondwaterstand voor de aan de grond gegeven bestemming zoveel mogelijk te voorkomen of te beperken. In samenwerking met waterschap en provincie moet gezocht worden naar doelmatige oplossingen. De perceelseigenaren zijn in eerste instantie zelf verantwoordelijk voor de waterhuishoudkundige en bouwkundige maatregelen op hun perceel. Bij het opstellen van het grondwaterbeleid zal dit nader moeten worden omschreven.

De zorgplicht beoogt nieuwe grondwateroverlastproblemen te voorkomen en patstellingen bij bestaande problemen te doorbreken. De zorgplicht voor het grondwater heeft het karakter van een inspanningsverplichting. Immers, de gemeente is niet als enige verantwoordelijk voor handhaving van het grondwaterpeil in bebouwd gebied. De zorgplicht werkt niet met terugwerkende kracht en leidt niet tot aansprakelijkheid voor schadesituaties uit het verleden. De wetgeving geeft aan dat de burger met grondwateroverlast bij de gemeente met zijn probleem terecht moet kunnen. De gemeente is het eerste aanspreekpunt (loket) voor de burger.

In het GRP moet de gemeente definiëren wat zij verstaat onder het begrip '*structureel nadelige gevolgen*'. Daar waar maatregelen in het publieke domein worden voorzien, moeten ze in het GRP worden gespecificeerd naar plaats, tijd en aanpak, zodat de burger hier kennis van kan nemen. De gemeente kan in een volgende fase de perceelseigenaren per gebiedsgerichte verordening apart benaderen. Daarin kunnen de regels en termijnen worden opgenomen waaraan de eigenaren zich moeten houden. In individuele gevallen kan de gemeente nog gebruik maken van een zogenaamd maatwerkvoorschrift om de medewerking af te dwingen.

Artikel 3.6 (Waterwet)

1. De gemeenteraad en het college van burgemeester en wethouders dragen zorg voor het in het openbaar gemeentelijke gebied treffen van maatregelen teneinde structureel nadelige gevolgen van de grondwaterstand voor de aan de grond gegeven bestemming zoveel mogelijk te voorkomen of te beperken, voor zover het treffen van die maatregelen doelmatig is en niet tot de zorg van het waterschap of de provincie behoort.
2. De maatregelen, bedoeld in het eerste lid, omvatten mede de verwerking van het ingezamelde grondwater, waaronder in ieder geval worden begrepen de berging, het transport, de nuttige toepassing en het, al dan niet na zuivering, op of in de bodem of in het oppervlaktewater brengen van ingezameld grondwater, en het afvoeren naar een zuiveringstechnisch werk.

2.3

WET MILIEUBEHEER

Volgens de afvalwaterzorgplicht (artikel 10.33 Wm) draagt de gemeente zorg voor een doelmatige inzameling van stedelijk afvalwater dat afgevoerd moet worden naar een AWZI. De wettelijke planverplichting uit art. 4.22 voor het opstellen van een GRP blijft van toepassing. De inhoud van het plan moet worden verbreed van één naar drie zorgplichten. Verder heeft de Minister van Verkeer & Waterstaat de bevoegdheid om een prestatievergelijking van de gemeentelijke rioleringsstaken verplichten.

BENCHMARK

Voor 2010 heeft de Minister een landelijke prestatievergelijking afgekondigd voor de gehele waterketen, dus behalve riolering, ook voor drinkwater en waterzuivering. Stichting RIONED heeft samen met VNG de intentie uitgesproken te streven naar 100% dekking voor de gemeenten. De betreffende vragenlijst is ter voorinformatie naar alle gemeenten verzonden. De vragenlijst bestaat uit een verplicht deel en een vrijwillig deel.

Artikel 10.33 (Wet milieubeheer)

1. De gemeenteraad of burgemeester en wethouders dragen zorg voor de inzameling en het transport van stedelijk afvalwater dat vrijkomt bij de binnen het grondgebied van de gemeente gelegen percelen, door middel van een openbaar vuilwaterriool naar een inrichting als bedoeld in artikel 3.4 van de Waterwet.
2. In plaats van een openbaar vuilwaterriool en een inrichting als bedoeld in het eerste lid kunnen afzonderlijke systemen of andere passende systemen in beheer bij een gemeente, waterschap of een rechtspersoon die door een gemeente of waterschap met het beheer is belast, worden toegepast, indien met die systemen blijken het gemeentelijk rioleringsplan eenzelfde graad van bescherming van het milieu wordt bereikt.
3. Op verzoek van burgemeester en wethouders kunnen Gedeputeerde Staten in het belang van de bescherming van het milieu ontheffing verlenen van de verplichting, bedoeld in het eerste lid, voor:
 - a. a. een gedeelte van het grondgebied van een gemeente, dat gelegen is buiten de bebouwde kom, en
 - b. b. een bebouwde kom van waaruit stedelijk afvalwater met een vervuilingswaarde van minder dan 2000 inwonerequivalenten wordt geloosd.
4. De ontheffing bedoeld in het derde lid kan, indien de ontwikkelingen in het gebied waarvoor de ontheffing is verleend daartoe aanleiding geven, door Gedeputeerde Staten worden ingetrokken. Bij de intrekking wordt aangegeven binnen welke termijn in inzameling en transport van stedelijk afvalwater wordt voorzien.

In de wet is ook een voorkeursvolgorde opgenomen over de omgang met afvalwater, die milieuvervuiling door afvalwater moet tegengaan. De gemeenteraad kan

bij verordening regels en termijnen vastleggen voor de omgang met afvloeiend hemelwater en grondwater op particulier terrein.

De *Wet milieubeheer* geeft de gemeente de mogelijkheid om het afvalwater, behalve door een openbaar vuilwaterriool naar een zuiveringsinrichting te leiden, ook door andere gelijkwaardige systemen te verwerken. Dat betekent dus dat bijvoorbeeld *individuele behandelingen van afvalwater* (zogenaamde IBA's) onder de zorgplicht kunnen komen te vallen.

Besluit lozing afvalwater huishoudens

Dit besluit is per 1 januari 2008 in werking getreden en vervangt drie voorgaande besluiten over dit onderwerp. Het besluit bevat regels voor het lozen van afvalwater door particulieren. Huishoudens hebben geen vergunning of ontheffing nodig om hun afvalwater te lozen, maar moeten zich wel houden aan regels die moeten voorkomen dat de kwaliteit van bodem en oppervlaktewater niet mogen worden aangetast. Dat betekent onder meer dat afvalwater alleen in het oppervlaktewater of in de bodem mag worden geloosd als het gezuiverd is.

Activiteitenbesluit

Naast het *Besluit lozing afvalwater huishoudens* is op dezelfde datum, 1 januari 2008, het *Activiteitenbesluit* van kracht geworden. Dit besluit richt zich op de lozingen vanuit inrichtingen. In de eerste fase voegt het besluit tien AMvB's samen tot één besluit. Het besluit maakt onderscheid tussen directe en indirecte (via riolering) lozingen. De indirecte lozingen worden weer onderscheiden in lozingen op een 'schoonwaterriool' en een 'vuilwaterriool'. De eisen aan de lozingen op schoonwaterriolen zijn strenger dan die op een vuilwaterriool, omdat die lozingen direct in het milieu terechtkomen. De regels voor afstromend hemelwater zijn opgenomen in het *Activiteitenbesluit*, het *Besluit lozing afvalwater huishoudens* (zie hiervoor) en het *Besluit lozen buiten inrichtingen* (in voorbereiding). De houder van het hemelwater moet het hemelwater op verantwoorde wijze terugbrengen in het milieu. Lozing op een vuilwaterriool is alleen toegestaan als een directe lozing of een lozing op een schoonwaterriool niet mogelijk is.

2.4

WET ALGEMENE BEPALINGEN OMGEVINGSRECHT

De *Wet algemene bepalingen omgevingsrecht* (Wabo) zorgt ervoor, dat een aantal vergunningen dat nodig is om te mogen bouwen of aanleggen beperkt wordt tot maar één vergunning: de omgevingsvergunning^[1]. Uitgangspunt voor de wet is de één-

¹ Dat neemt niet weg dat in veel gevallen bij het verrichten van werkzaamheden bij, op, in, boven of onder water of waterkeringen naast een Wabo-vergunning ook een vergunning nodig is op grond van de Waterwet (waterwetvergunning). Het ook mogelijk dat Wabo- en waterwetvergunning niet nodig zijn, maar dat er nog wel ontheffing op de Keur aangevraagd moet worden. Als één van de vergunningen aangevraagd moet worden, wordt het onderdeel Keur hier automatisch in opgeno-

loket-gedachte. De gemeente is voor de uitvoering van de wet het bevoegde gezag, maar heeft een afstemmingsplicht met andere instanties, waaronder het waterschap. Indirecte lozingen op de riolering vallen ook onder deze wet, zodat de Wvo-aansluitvergunning, wat het domein van de waterschappen was, komt te vervallen.

De Wabo treedt per 1 oktober 2010 in werking. De Wabo vervangt de huidige Wet milieubeheer. Vooruitlopend op de inwerkingtreding van de wet is per 1 januari 2008 het zogenaamde *Activiteitenbesluit* van kracht geworden. Met uitzondering van de zware indirecte lozingen hebben lozers op de riolering geen lozingsvergunning meer nodig, maar gelden algemene regels. Voor de overgang van de oude naar de nieuwe situatie is een driejarige periode ingesteld waarop overgangsrecht van toepassing is.

2.5

WET INFORMATIE-UITWISSELING ONDERGRONDSE NETTEN

Per 1 juli 2008 is de *Wet informatie-uitwisseling ondergrondse netten* (Wion), beter bekend als de *grondroerdersregeling*, in werking getreden. De Wet heeft tot doel het voorkomen van graafincidenten bij kabels en leidingen. De wet regelt primair de informatie-uitwisseling over de ligging van kabels en leidingen tussen netbeheerders en grondroerders. De wet bevat eveneens bepalingen over zorgvuldig graven en zorgvuldig opdrachtgeverschap en het treffen van voorzorgsmaatregelen bij gevaarlijke leidingen.

Per 1 november 2009 is de elektronische gegevensuitwisseling via het Kadaster mogelijk. De elektronische fase Wion wordt per 1 juli 2010 van kracht.

men. Als die vergunningen niet aangevraagd hoeven worden, kan de ontheffing op de Keur nog wel apart aangevraagd moeten worden.

HOOFD-

3 Ambitieniveaus

3.1

ALGEMEEN

Met het in werking treden van de *Waterwet* is de zorgplicht voor stedelijk afvalwater uitgebreid met de zorgplichten voor grondwater en hemelwater. Feitelijk komt het er op neer dat we ervoor moeten zorgen dat het stedelijk afvalwater, afvloeiend hemelwater en grondwater op een deugdelijke manier worden ingezameld, geborgen, getransporteerd en/of lokaal gezuiverd om de kans op overlast te beperken tot maatschappelijk aanvaardbare normen. Deze taakverantwoordelijkheid geldt alleen indien de burger niet zelf op eigen terrein het hemel- en grondwater doelmatig kan verwerken.

3.2

ACCENTEN ZORGPLICHTEN

Binnen de kaders van de zorgplichten worden voor gemeente Wijchen de volgende accenten aangebracht:

Stedelijk afvalwater

- Omslagpunt drukriolering en vrijverval riolering.
In gemeente Wijchen hebben inbreidingen plaatsgevonden op locaties waar drukriolering ligt. In sommige gevallen is de bebouwingsdichtheid zo groot geworden, dat verdere verdichting van drukriolering niet meer doelmatig is. Ombouw naar een vrijverval riolering is echter ook kostbaar en maar deels te verhalen (Grondexploitatiewet). De afweging is de huidige situatie onveranderd te laten (lage ambitie) of ombouwen (hoge ambitie).
- Toepassing en eigendomsituatie van IBA-systemen^[2].
In de afgelopen planperiode zijn alle ongezuiverde lozingen beëindigd. In een aantal gevallen is uit kostenoverweging een IBA geplaatst. De gemeente is eigenaar en beheerder van de IBA's. Maar omdat de IBA eigenlijk een zuiveringstechnisch werk is, zou het logisch zijn om de eigendom en het beheer aan het waterschap over te dragen. De afweging is de huidige situatie onveranderd te laten (lage ambitie) of overdragen naar de particulier of het waterschap (hoge ambitie).
NB: Afgelopen jaar zijn er al gesprekken geweest tussen waterschap en gemeente voor een eventuele overdracht, maar het heeft nog niet tot resultaten geleid.

² IBA = Individuele Behandeling van Afvalwater.

Hemelwater

- Invulling begrippen “redelijkerwijs” en “doelmatig”.
Hierbij gaat het om de fysieke mogelijkheid om het hemelwater te kunnen verwerken en de kosten die er mee gemoeid zijn. Er is dus sprake van een inspanningsverplichting van de particulier. Hierbij ligt vooral de relatie om afvoerend opperolak van de riole-ring af te halen (afkoppelen) of niet aan te sluiten, om overstortingen vanuit de riole-ring op oppervlaktewater terug te dringen. Een lage ambitie beperkt zich tot het niet aankoppelen bij nieuwbouw; bij een midden c.q. hoge ambitie zou eveneens het afkoppelen moeten worden gestimuleerd c.q. worden verplicht. Daarbij staat de onderzoeksvraag centraal of een openbare hemelwatervoorziening per se goedkoper moet zijn dan de optelling van een aantal particuliere hemelwatervoorzieningen. Verder kan worden gedacht aan een splitsing in de rioolheffing voor het waterketendeel (afvalwater) en het watersysteemdeel (hemel- en grondwater).

Grondwater

- Invulling van het begrippen “structureel nadelig” en “doelmatig”.
*Gemeente Wijchen kent nauwelijks locaties met grondwaterproblemen. De voorkomende veronderstelde probleemlocaties met grondwater zijn eigenlijk hemelwatervraagstukken (bouwput in de klei). Er is de mogelijkheid ontwateringseisen te definiëren (midden en hoge ambitie) of niet (lage ambitie). Gelet op de rol van het waterschap in de grondwaterzorg, moet het waterschap bij de definiëring van de ontwateringseisen worden betrokken.
Daarnaast is er een keuze uit het alleen reageren op klachten (lage ambitie) of het gericht onderzoeken naar optredende grondwaterstanden (hoge ambitie) en die zo nodig op te lossen.
NB: Dit laatste is al in 2006 uitgevoerd, maar het publiekelijk bekend maken van de resultaten heeft niet plaatsgevonden.*

3.3

AMBITIENIVEAUS

Belangrijk daarbij is het ambitieniveau dat de gemeente nastreeft. De ambitie geeft richting aan het beleid dat in het verbrede GRP wordt verwoord en bepaalt de hoogte van de rioolheffing. Hoe hoger de ambities hoe hoger het tarief zal worden. De volgende ambitieniveaus zijn onderscheiden:

- Ambitieniveau “**Doen wat moet**”;
- Ambitieniveau “**Zekerheid op maat**” (= voortzetting huidige beleid en nieuwe wettelijke eisen);
- Ambitieniveau “**Duurzaam**”.

Een nadere uitwerking en overzicht wat de verschillende ambitie nu precies inhouden voor de zorgplichten stedelijk afvalwater, hemelwater en grondwater is opgenomen in **bijlage 1**.

AMBITIENIVEAU “DOEN WAT MOET”

Dit ambitieniveau kenmerkt zich door het net voldoen aan de wettelijke verplichtingen die voortkomen uit de zorgplichten stedelijk afvalwater, hemelwater en

grondwater. Dit geeft een minimale invulling van de nieuwe zorgplichten, waardoor er geen of nauwelijks ruimte is om projecten betreffende deze plichten structureel op te pakken. Daarnaast leidt dit tot een adhoc benadering van de rioleringszorg. Er wordt reactief ingegrepen na signalering van klachten en/of overlast. Dit leidt tot een toename van spoedeisende werkzaamheden, waardoor de investeringskosten hoger zijn dan gemiddeld. Het tempo van de rioleringsvervanging houdt geen gelijke tred met het tempo waarin de riolering destijds is aangelegd. Bij dit ambitieniveau wordt ook nauwelijks "werk met werk" gemaakt. De kans neemt toe dat binnen enkele jaren dezelfde straat meer dan één keer moet worden opgebroken.

AMBITIENIVEAU "ZEKERHEID OP MAAT"

Gestreefd wordt om de verbeteringsmaatregelen gelijke tred te laten houden met de vervangingsmaatregelen. Er wordt voldaan aan de wettelijke verplichtingen (basisinspanning en waterkwaliteitsspoor), beperking van de kans water op straat bij hevige neerslag en er wordt ingespeeld op de nieuwe zorgplichten voor hemel- en grondwater. Dit geeft een gemiddelde invulling van de nieuwe zorgplichten, waardoor er ruimte is om projecten betreffende deze plichten structureel op te pakken. De komende planperiode wordt benut om "geen spijt"-maatregelen te bepalen in het kader van onder andere klimaatveranderingen en nieuw beleid voor hemel- en grondwater. Er wordt afstemming gezocht met Waterschap Rivierenland om gezamenlijk te komen tot een geoptimaliseerd maatregelenpakket (voor riolering en zuivering). Op verantwoorde wijze wordt afvoerend oppervlak van de riolering afgekoppeld, maar er is relatief weinig aandacht voor het verhogen van de belevingswaarde van stedelijk water. Nieuwbouw vindt hydrologisch neutraal plaats en levert daardoor geen extra belasting voor het omringende systeem (zowel kwantitatief als kwalitatief). Daar waar haalbaar worden bij nieuwbouw en vervangingen dubbele riolen aangelegd (één voor de afvoer van stedelijk afvalwater en één voor de afvoer van hemelwater). Richting de burgers wordt een (grond)waterloket ingericht en periodieke berichtgeving in een weekkrant en op de gemeentelijke webpagina opgezet. De basis voor het treffen van verbeteringsmaatregelen is een goed inzicht in het daadwerkelijk functioneren van de riolering en het hemel- en grondwatersystemen. Hiervoor worden praktijkmetingen verricht en geanalyseerd.

AMBITIENIVEAU "DUURZAAM"

Dit ambitieniveau kenmerkt zich door een anticiperende houding. Onderzoek en informatie-inwinning door langdurige monitoring van afval-, hemel- en grondwater liggen ten grondslag aan het opstellen en concretiseren van beleid. Water drukt een belangrijk stempel op de inrichting van de openbare ruimte. Er worden voor de burger aantrekkelijke centrale vijverpartijen aangelegd/heringericht voor de opvang van hemelwater waarmee zowel de grondwaterstand wordt gereguleerd als overtollig water wordt gebufferd. Ook wordt de bovengrond zodanig ingericht dat extreme neerslaghoeveelheden bovengronds worden afgeleid naar plaatsen waar het water geen kwaad kan (plantsoenen, bermen en dergelijke). Hierbij wordt rekening gehouden met verwachte ontwikkelingen door klimaatveranderingen. Voor de (bestaande) zorgplicht voor het stedelijk afvalwater wordt een wijkgerichte aanpak

voorgesteld. Voor de nieuwe zorgplichten voor hemel- en grondwater wordt op een hoger niveau ingespeeld door meer voortvarend te werk te gaan. Er worden, op basis van werk met werk maken, rioolwerkzaamheden uitgevoerd door omliggende straten mee te nemen in de rioleringsvervangingscyclus. Door deze bredere aanpak wordt tempo gemaakt, waarbij soms niet kan worden voorkomen dat riolen vroegtijdig worden vervangen. Het voordeel van een dergelijke aanpak is dat de piek in rioleringsvervangings wordt gespreid in de tijd en dat de frequentie voor overlast voor de burger wordt verminderd door omliggende straten mee te nemen.

KEUZE AMBITIENIVEAU

De voorkeur gaat uit naar het ambitieniveau “**zekerheid op maat**”. Bij het volgen van dit ambitieniveau wordt het huidige ambitieniveau voortgezet, wordt voldaan aan de nieuwe wettelijke eisen en zal meer afstemming gezocht worden met Waterschap Rivierenland. Dit zal leiden dat gezamenlijk wordt gekomen tot een geoptimaliseerd maatregelenpakket (voor riolering en zuivering).

BIJLA- 1 Karakter van ambitieniveaus Wijchen

SCENARIO	DOEN WAT MOET	ZEKERHEID OP MAAT	DUURZAAM
STEDELIJK AFVALWATER			
1 Systeemkeuze	Handhaven van de huidige riolsystemen	Geleidelijke omvorming naar doelmatige riolsystemen	Ombouwen naar doelmatige en duurzame riolsystemen
2 Emissies	Voldoen aan de basisinspanning en waterkwaliteitsspoor	Voldoen aan de basisinspanning en waterkwaliteitsspoor	Geen overstortingen vanuit de riolering op oppervlaktewater (absolute stelsels)
3 IBA-systemen	Huidige situatie handhaven	Eigendom en beheer van IBA's deels overdragen naar derden	Eigendom en beheer van IBA's volledig overdragen naar het waterschap
4 Onderbouwing maatregelen	Op basis van berekeningen en in de kern Wijchen ook praktijkonderzoek (metingen)	Op basis van berekeningen en praktijkonderzoek (metingen) in alle kernen	Op basis van berekeningen en praktijkonderzoek (metingen) in alle kernen
HEMELWATER			
1 Afkoppelen / niet aankoppelen	Nieuwbouw niet aankoppelen	Afkoppelen bestaande bebouwing stimuleren (subsidie)	Afkoppelen bestaande bebouwing verplichten (tegemoetkoming kosten)
2 Overlast / klimaat	1x per jaar water op straat	1x per 2 jaar water op straat, waarbij economische schade wordt beperkt	1x per 5 jaar water op straat, waarbij economische schade wordt voorkomen (klimaatbestendig)
3 Scheiding waterstromen	Handhaven bestaande systemen	Scheiden van waterstromen op basis van planontwikkelingen	Structureel en gefaseerd scheiden van waterstromen
4 Onderbouwing maatregelen	Op adhoc-basis / calamiteiten	Op basis van berekeningen en praktijkonderzoek (metingen)	Op basis van berekeningen en praktijkonderzoek (metingen)
GRONDWATER			
1 Overlast	Geen ontwateringseisen formuleren	Ontwateringseisen op basis van gemiddelde hoogste grondwaterstanden	Ontwateringseisen op basis van gemiddelde hoogste grondwaterstanden
2 Onderbouwing maatregelen	Op basis van klachten / calamiteiten	Op basis van berekeningen en praktijkonderzoek (metingen)	Op basis van berekeningen en praktijkonderzoek (metingen)
OVERIG			
1 Riolvervanging / relining		Planmatig conform rioleringsbeheerplan	
2 Rioolreparatie		Planmatig conform rioleringsbeheerplan	
3 Groot onderhoud		Planmatig conform rioleringsbeheerplan	
4 Reiniging en inspectie		Planmatig conform rioleringsbeheerplan	
5 Samenwerking	Samenwerking op adhoc-basis	Samenwerking wanneer er voordelen te verwachten zijn	Opzetten organisatieoverstijgend "waterbedrijf"
6 Waterloket	Geen waterloket	Alleen aanwijzing van een centraal aanspreekpunt	Inrichten en organiseren van een waterloket
7 Communicatie	Passieve communicatie: alleen informeren als er aanleiding toe is	Beperkte actieve communicatie via website van de gemeente	Actieve communicatie: maken van "reclame" voor water via krant, website en folders
8 Automatisering	Objectbeheer	Functioneel beheer	Functioneel beheer
9 Onderzoek (niet zijnde structurele planvormen)	Op adhoc-basis	Gericht op knelpunten	Gestructureerd
10 Bekostiging	Huidige heffingsgrondslag handhaven	Heffingsgrondslag op basis van watergebruik	Heffingsgrondslag op basis van werkelijke lozing